

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

1SSÄ09 Svenska som andraspråk II - inriktning mot arbete i årskurs 7-9, 15 högskolepoäng

1SSÄ09 Swedish as a second language II for lower secondary school teachers, 15 credits, 15 credits

Huvudområde

Svenska som andraspråk

Ämnesgrupp

Svenska som andraspråk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd av Fakulteten för konst och humaniora 2014-09-16

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2015

Förkunskaper

Svenska som andraspråk 1-30 hp eller motsvarande.

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- identifiera och analysera aspekter av lärarprofessionen i förhållande till ämnet och ämnets didaktik,
- diskutera, analysera samt göra ämnesdidaktiska ställningstaganden i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för,
- utföra en kontrastiv språkanalys,
- utföra interimspråksanalyser av andraspråksinlärare,
- redogöra för generella strategier en andraspråksinlärare använder sig av i interimspråket,
- redogöra för hur läs- och skrivinlärning på första- såväl som på andraspråket går till,
- analysera läromedelstexter så att man kan anpassa de texter som används i skolan efter andraspråkselevernas kunskapsnivå,
- bedöma och betygssätta andraspråkselevens muntliga och skriftliga produktion

utifrån gällande styrdokument.

I övrigt gäller målen enligt nedan.

Delkurs 1. Interimspråksutveckling och språktypologi, 4,5 hp

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för aktuell svensk och utländsk interimspråksforskning,
- utföra interimspråksanalyser av andraspråksinlärares texter,
- utföra språkanalyser med ett kontrastivt och språktypologiskt fokus.

Delkurs 2. Att läsa, skriva och lära på ett andraspråk, 7,5 hp

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för hur läs- och skrivinlärning på andraspråket går till,
- redogöra för hur andraspråksinlärares ordinlärning kan stöttas,
- redogöra för hur man kan genomföra en litteracitetsorienterad och ämnesbaserad undervisning,
- analysera skolans läromedelstexter för att utveckla kunskap om hur man kan anpassa valet av texter med hänsyn till utvecklingsnivå.

Delkurs 3. Bedömning och betyg i svenska som andraspråk, 3 hp

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för kursplaner och aktuella styrdokument formulerade för andraspråkselever,
- redogöra för hur man kan bedöma andraspråkselevs muntliga och skriftliga produktion,
- redogöra för hur man utifrån aktuella styrdokument konstruerar prov anpassade för andraspråksinlärare.

Innehåll

Delkurs 1. Interimspråksutveckling och språktypologi, 4,5 hp

Kursen omfattar en jämförelse av olika teorier om första- och andraspråksinlärning samt om strategier vid andraspråksinlärning och andraspråksanvändning. Förstaspråkets och andra bakgrundsfaktorer inverkan på andraspråksutvecklingen samt dess konsekvenser för undervisningen studeras. Kursen omfattar även en interimspråksanalys och en språktypologisk översikt samt ett enskilt studium av ett valfritt invandrarspråks grammatiska struktur i jämförelse med svenska språket.

Delkurs 2. Att läsa, skriva och lära på ett andraspråk, 7,5 hp

Kursen omfattar barns och vuxnas läs- och skrivinlärning på andraspråket inklusive frågor om litteracitet. Andraspråkselevs möten med läromedelstexter och språket i skolan samt språk och kunskapsutvecklande arbetssätt i det flerspråkiga klassrummet studeras.

Delkurs 3. Betyg och bedömning i svenska som andraspråk, 3 hp

I delkursen utvecklar studenterna teoretiska och praktiska kunskaper om betyg och bedömning inom ämnet svenska som andraspråk. Aktuella styrdokument studeras liksom muntliga och skriftliga prov av olika slag. Sambanden mellan mål, kunskapsinnehåll, samt bedömning och betygsättning diskuteras.

Professionsbas och professionell progression

Den studerande tränas i att problematisera och analysera viktiga aspekter av

läraruppdraget samt argumentera utifrån relevanta teorier om lärande och kunskapsutveckling.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Den studerande utvecklar och stärker kontinuerligt genom sina studier sin vetenskapliga kompetens genom att tillgodogöra sig aktuell forskning, diskutera den med andra och förhålla sig kritisk i den processen.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier samt grupp- och individuella uppgifter.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursen examineras genom salstentamen (7,5 hp) och hemtentamina (om 4,5 hp respektive 3 hp).

För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs att den studerande uppnått Väl godkänd på minst 10,5 högskolepoäng av delkurserna.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till de studerande. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt tillhandahålls av kursansvarig institution.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteratur

Delkurs 1. Interimspråksutveckling och språktypologi, 4,5 hp

Abrahamsson, Niclas. 2009. *Andraspråksinläring*. Studentlitteratur. s. 53–107. 54 s. ISBN 978-91-44-01995-6

Andersson, Lars-Gunnar. 1993. *Språktypologi och språksläktskap*. Skriptor. 68 s. ISBN 91-47-05118-3

Axelsson, Monica. 2010. ”Andraspråksutveckling i ett utvecklingsperspektiv”. I: Bjar, Louise & Liberg, Caroline (red.). *Barn utvecklar sitt språk*. Studentlitteratur. s. 127–152. ISBN 978-91-44-06743-8

Ballardini, Kerstin, Stjärnlöf, Sune & Viberg, Åke. 1993. *Svensk grammatik på svenska*. Natur & Kultur. 180 s. ISBN 91-27-50149-3

Dahl, Östen. 1979. ”Negationens typologi”. I: Hyltenstam, Kenneth (red.). *Svenska i invandrarperspektiv*. Liber. 11 s. ISBN 91-40-30181-8

Ekerot, Lars-Johan. 2011. *Ordföljd, tempus och bestämdhet: föreläsningar om svenska som andraspråk*. Gleerups. 186 s. ISBN 91-40-67153-4

Hammarberg, Bo. 2004. ”Teoretiska ramar för andraspråksforskning”. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 25–69. ISBN 91-44-01108-3

Hyltenstam, Kenneth. 1979. ”Kontrastiv analys, språktypologi och språkinläring”. I:

Hyltenstam, Kenneth. (red.). *Svenska i invandraperspektiv*. Liber. 30 s. ISBN 91-40-30181-8

Källström, Roger. 2012. *Svenska i kontrast Tvärspråkliga perspektiv på svensk grammatik*. 193 s. ISBN 978-91-44-05573-2

Philipsson, Anders. 2004. "Svenskans morfologi och syntax i ett andraspråksperspektiv". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 117–145. ISBN 91-44-01108-3

Strömqvist, Siv. 2010. *Uppsatshandboken*. Hallgren & Fallgren. 142 s. ISBN 91-7382-776-2

Svenska skrivregler. Utgivna av Språkrådet. 2008 eller senare. Liber. 263 s.

Tingbjörn, Gunnar. 1979. "Kontrastiv minigrammatik". I: Hyltenstam, Kenneth. (red.). *Svenska i invandraperspektiv*. Liber. 38 s. ISBN 91-40-30181-8

Didaktisk litteratur

Kotsinas, Ulla-Britt. 2005. *Invandarsvenska*. Hallgren & Fallgren. 246 s. ISBN 91-7382-795-9

Av institutionen tillhandahållet material. Ca 20 s.

Delkurs 2. Att läsa, skriva och lära på ett andraspråk, 7,5 hp

Bøyese, Liv. 2006. "Flerspråkighet och läs- och skrivsvårigheter". I: Bjar, Louise & Liberg, Caroline (red.). *Det hänger på språket: lärande och språkutveckling i grundskolan*. Studentlitteratur. s. 401–427. 26 s. ISBN 91-44-03917-4

Franker, Qarin. 2004. "Att utveckla litteracitet i vuxen ålder – alfabetisering i en tvåspråkig kontext". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur, s. 675–706. ISBN 91-44-01108-3

Fredriksson, Ulf & Taube, Karin. 2010. "Svenska som andraspråk och kulturmöten". I: Bjar, Louise & Liberg, Caroline. (red.). *Barn utvecklar sitt språk*. Studentlitteratur. s. 153–169. ISBN 978-91-44-06743-8

Holmegaard, Margareta & Wikström, Inger. 2004. "Språkutvecklande ämnesundervisning". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 539–572. 33 s. ISBN 91-44-01108-3

Kuyumcu, Eija. 2004. "Genrer i skolans språkutvecklande arbete". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 573–592. 19 s. ISBN 91-44-01108-3

Liberg, Caroline. 2010. "Möten i skriftspråket". I: Bjar, Louise & Liberg, Caroline. (red.). *Barn utvecklar sitt språk*. Studentlitteratur. s. 215–236. 21 s. ISBN 978-91-44-06743-8

Lindberg, Inger. 2006. "Med andra ord i bagaget". I: Bjar, Louise. (red.). *Det hänger på språket: lärande och språkutveckling i grundskolan*. Studentlitteratur. s. 57–92. 35 s. ISBN 91-44-03917-4

Reichenberg, Monica. 2006. "Att läsa mellan och bortom raderna". I: Bjar, Louise (red.). *Det hänger på språket: lärande och språkutveckling i grundskolan*. Studentlitteratur. s.213–231. 32 s. ISBN 91-44-03917-4

Strömquist, Siv. 2010. *Uppsatshandboken: råd och regler för utformningen av examensarbeten och vetenskapliga uppsatser*. Hallgren & Fallgren. 142 s. ISBN 91-7382-816-5

Didaktisk litteratur

Enström, Ingegerd. 2010. *Ordens värld: Svenska ord – struktur och inläring*. Hallgren & Fallgren. 111 s. ISBN 978-91-7382-846-8

Enström, Ingegerd. 2004. "Ordförråd och ordinläring – med särskilt fokus på avancerade inlärare". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 171–194. ISBN 91-44-01108-3

Gibbons, Pauline. 2010. *Lyft språket, lyft tänkandet: språk och lärande*. Hallgren & Fallgren. 214 s. ISBN 978-91-7382-848-2

Hajer, Maike & Meestringa, Theun. 2010. *Språkinriktad undervisning: En handbok*. Hallgren & Fallgren. 195 s. ISBN 91-7382-838-6

Johansson, Britt & Sandell-Ring, Anniqa. 2012. *Låt språket bära – genrepagogik i praktiken*. Hallgren & Fallgren. 252 s. ISBN 978-91-7382-841-3

Av institutionen tillhandahållet material. Ca 150 s.

Delkurs 3. Betyg och bedömning i svenska som andraspråk, 3 hp

Skolverket. 2010. *Kursplan Svenska som andraspråk för grundskolan*.

Skolverket. 2010. *Ämnesplan Svenska som andraspråk för gymnasiet*.

Strömquist, Siv. 2010. *Uppsatshandboken: råd och regler för utformningen av examensarbeten och vetenskapliga uppsatser*. Hallgren & Fallgren. 142 s. ISBN 978-91-7382-852-9

Svenska skrivregler. Utgivna av Språkrådet. 2008 eler senare. Liber. 263 s.

Didaktisk litteratur

Hajer, Maike & Meestringa, Theun. 2012. *Språkinriktad undervisning: En handbok*. Hallgren & Fallgren s. 135–166. 31 s.

Johansson, Britt & Sandell Ring, Anniqa. 2010. *Låt språket bära – genrepagogik i praktiken*. Hallgren & Fallgren. s. 45–68. 23 s. ISBN 9789173828413

Skolverket 2011. *Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och*

möjligheter. 58 s.

Skolverket 2007. *Svenska som andraspråk. En samtalsguide om kunskap, arbetssätt och bedömning. 44 s.*

Av institutionen tillhandahållet material. 150 s.